

19.19. Nilanga - 314
S.R.T. M.U. Nanded
Summer exam paper - 2024
Department:- Economics

Head, Dept. of Economics
D.E. S.S. Devnalkar

Kumbhar Sidhu

Chief Superintendent
S.R.T.M.U. Nanded Exam.
Maharashtra Mahavidyalaya
Nilanga (314)

This question paper contains 3 printed pages]

LB—62—2024

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2024

ECONOMICS

Paper-I

Micro Economics (Compulsory)

(Saturday, 06-04-2024)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—50

Note :— (i) Attempt *all* questions.

(ii) *All* questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Write the meaning and features of macro analysis methods. 10

मथ्यूल विश्लेषण पद्धतीचा अर्थ आणि वैशिष्ट्ये लिहा.

Or

(किंवा)

What is elasticity of demand ? Explain the various types of elasticity of demand.

मागणीची लवचिकता म्हणजे काय ? मागणीच्या लवचिकतेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

P.T.O.

This question paper contains 5 printed pages |

LB—106—2024

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2024

ECONOMICS

Paper II (Optional)

(Statistical Methods)

(Wednesday, 10-4-2024)

Time : 10.00 am. to 12.00 noon

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) Attempt all questions.

- (ii) Each question carries equal marks.
- (iii) Use of calculator is allowed.
- (i) सर्व प्रश्न सोडवा.
- (ii) प्रत्येक प्रश्नास समान गुण आहेत.
- (iii) गणकप्रयुक्तता वापर करण्यास परवानगी आहे.

1. Calculate the mean from the following data : 10
- खालील माहितीच्या आधारे समान्तर माध्य काढा :

X	F
0—10	5
10—20	8
20—30	10
30—40	15
40—50	7
50—60	5

P.T.O.

(किंवा)

Explain the scope and importance of Statistics

सांख्यिकीच्या श्रेणी आणि महत्त्व स्पष्ट करा.

2. Calculate the Median from the following data

खालील आकडेवारीचा मध्यम मूल्य काढा :

X	f
0 - 10	2
10 - 20	7
20 - 30	15
30 - 40	10
40 - 50	11
50 - 60	5

Or

(किंवा)

Explain the methods of collecting primary data.

प्राथमिक माहिती संग्रहित करण्याच्या पद्धती स्पष्ट करा.

5. Calculate mode from the following data :

10

खालील माहितीच्या आधारे बहुलक काढा :

X	F
0—10	5
10—20	15
20—30	20
30—40	20
40—50	32
50—60	14
60—70	14

Or

(किंवा)

Explain the functions and limitations of Statistics.

सांख्यिकीचे कार्ये आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

4. Calculate D_5 and D_9 from the following data :

10

खालील माहितीच्या आधारे D_5 आणि D_9 काढा :

X	F
4—8	6
8—12	10
12—16	18
16—20	30
20—24	13
24—28	12
28—32	10
32—36	6

P.T.O.

60 Find out P_{75} from the following dataखालील माहितीवरून P_{75} काढा :

X	F
5	3
10	6
15	9
20	15
25	17
30	11
35	8
40	5
45	3
50	1

(iii) Frequency distribution

वारवारता विभाजन

(iv) Classification

वर्गीकरण

LB-106-2024

5

X314Y639C93X314Y639C93X314Y639C93X314Y639C93

Or

(किंवा)

Explain the sources of secondary data.

द्वितीय माहिती संपादनाचे स्रोत स्पष्ट करा.

10

5 Attempt any two questions from the following

खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

(i) Find out first quartile $[Q_1]$ from the given dataखालील माहितीवरून प्रथम चतुर्थक $[Q_1]$ काढा :

X	F
5	2
10	4
15	8
18	10
20	7
22	6
25	4
30	2

X314Y639C93X314Y639C93X314Y639C93X314Y639C93

This question paper contains 3 printed pages|

LB—84—2024

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2024

ECONOMICS

Paper—III (Compulsory)

(Micro Economics)

(Monday, 08-04-2024)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—50

Note :— (i) Attempt *all* questions.

(ii) *All* questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Explain the law of variable proportion with diagram. 10

बदलत्या प्रमाणाचा नियम आकृतीसह स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain Ricardo's rent theory with diagram.

रिकाडोचा खंड सिद्धांत आकृतीसह विशद करा.

P.T.O.

2. Explain the meaning and characteristics of perfect competition

पूर्ण प्रतिस्पर्धा अर्थ सांगणे शकिये साय करा.
Or
(हिंवा)

Explain the modern theory of wage.

सधुनेचा आधुनिक सिद्धांत साय करा.

10

3. Explain the meaning and characteristics of monopoly.

सहकारिता अर्थ सांगणे शकिये साय करा.
Or
(हिंवा)

(हिंवा)

Explain with diagram the position of cost curve in short-run and long-run.

उत्पत्तीकाल अर्थात निरवकाशकालात खर्च वक्राची ठेवण आकृतीकरण साय करा.

10

4. Explain the loanable funds theory of Interest.

उजावता कर्जांक निधी सिद्धांत साय करा.
Or
(हिंवा)

(हिंवा)

Explain the Innovation theory of profit.

संपत्तीचा नवप्रवर्धनाचा सिद्धांत साय करा.

10

5. Write short notes on any two of the following :

(i) Production function

(ii) Opportunity cost

(iii) Monopolistic competition

(iv) Real cost.

(i) उत्पादन फलन

(ii) संधी खर्च

(iii) सहकारितात्मक प्रतिस्पर्धा

(iv) वास्तव खर्च.

This question paper contains 5 printed pages!

LB—128—2024

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2024

ECONOMICS

Paper IV (Optional)

(Statistical Methods)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

(Friday, 12-4-2024)

Maximum Marks—50

Time—Two Hours

- N.B. :-*
- (i) Attempt all questions.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) Use of calculator is allowed.
- (i) सर्व प्रश्न सोडवा.
- (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- (iii) गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

1. Calculate the standard deviation and its coefficient from the following data :

न्यालील मरुहतीच्या आधारे प्रमाण विचलन व त्याचा गुणक काढा :

X	F
0—10	5
10—20	10
20—30	12
30—40	16
40—50	27
50—60	10
60—70	15
70—80	5

P.T.O.

Or

(किंवा)

State the meaning of index number. Explain the significance of index number.

निर्देशांकाचा अर्थ सांगा. निर्देशांकाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

2. Calculate the Quartile Deviation and its coefficient from the following data :

10

खालील माहितीच्या आधारे चतुर्थक विचलन व त्याचा गुणक काढा :

X	F
0—5	2
5—10	5
10—15	7
15—20	10
20—25	12
25—30	15
30—35	8
35—40	4

WT

(3)

L.B 128 2024

Or

(किंवा)

What is Correlation ? Explain the types of correlation.

सहसंबंध म्हणजे काय ? सहसंबंधाचे प्रकार स्पष्ट करा.

3. Calculate the coefficient of correlation from the following data : 10

खालील माहितीच्या आधारे सहसंबंध गुणक काढा :

X	Y
10	12
11	14
14	15
10	16
20	21
22	26
13	21
12	15

Or

(किंवा)

Explain the significance of correlation.

सहसंबंधाचे महत्व स्पष्ट करा.

P.T.O

4. Calculate the Fisher's index number from the following data : 10

खालील माहितीच्या आधारे फिशरचा निर्देशांक काढा :

Goods (वस्तू)	2016		2020	
	p_0	q_0	p_1	q_1
A	4	3	8	6
B	6	4	10	4
C	8	5	12	5
D	10	6	14	3

Or

(किंवा)

Explain the construction of index number.

निर्देशांक तयार करण्याच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.

5. Attempt any two of the following : 10

खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- (i) Calculate Laspeyre's index number from the following data :

खालील माहितीच्या आधारे लास्पेयरचा निर्देशांक काढा :

Goods (वस्तू)	2012		2015	
	p_0	q_0	p_1	q_1
A	1	2	5	3
B	2	1	6	4
C	3	3	7	2

- (ii) Calculate the Range and its coefficient from the following data

खालील माहितीवरून विचलन व त्याचा गुणांक काढा :

X
5
8
10
12
7
3
6
2

- (iii) Dispersion

विचलन

- (iv) Paasche's index number.

पाश्चेचा निर्देशांक.

2. Explain the Cambridge equations.

कीब्रिज समिकरणे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is Deflation ? Explain the effects of Deflation.

भावघट म्हणजे काय ? भावघटोचे परिणाम स्पष्ट करा.

3. Explain the Say's law of market.

'ने' चा बाजारविषयक नियम स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is National Income ? Write the features of national income.

राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय ? राष्ट्रीय उत्पन्नाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

4. What is Money ? Explain the functions of money.

पैसा म्हणजे काय ? पैसाची कार्ये स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the Keynesian theory of income and employment determination.

केन्सचा उत्पन्न व रोजगार निर्धारणाचा सिद्धांत विशद करा.

5.

Write short notes on (any two).

(i) Index number

(ii) Inflation

(iii) Per capita income

(iv) Circular flow of income.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोनवर) :

(i) निर्देशांक

(ii) भाववाद

(iii) दरहोटे उत्पन्न

(iv) उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह

LB-77-2024

3

X314YBC9C7AX314YBC9C7AX314YBC9C7AX314YBC9C7A

X314YBC9C7AX314YBC9C7AX314YBC9C7A

This question paper contains 5 printed pages|

LB—119—2024

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2024

ECONOMICS

Paper—VI (Opt.)

(Quantitative Techniques—I)

(Wednesday, 10-04-2024)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—50

Note :— (i) Attempt *all* questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Use of calculator is allowed.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

1. Calculate mean deviation and its coefficient by median from the following

10

data :

खालील माहितीच्या आधारे मध्यगापासून माध्य विचलन व त्याचा गुणक काढा :

P.T.O.

X314Y87775CX314Y87775CX314Y87775CX314Y87775C

X	F
10—20	1
20—30	3
30—40	5
40—50	8
50—60	10
60—70	6
70—80	4

Or

(किंवा)

State the difference between correlation and regression analysis.

सहसंबंध आणि प्रतिपगमन विश्लेषण यातील फरक स्पष्ट करा.

2. Calculate mean deviation and its coefficient by mean from the following data : 10

खालील माहितीच्या आधारे समान्तर माध्यापासून माध्य विचलन व त्याचा गुणक काढा :

X	F
0—10	9
10—20	8
20—30	3
30—40	12
40—50	7
50—60	10
60—70	9
70—80	6

Or

(किंवा)

Explain the merits and limitations of rank correlation

रमंक सहसंबंधाचे गुण आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

3. Calculate mean deviation and its coefficient by mode from the following data : 10

खालील माहिलीच्या आधारे बहूलकापासून माध्य विचलन व त्याचा गुणक काढा :

X	F
0—10	5
10—20	15
20—30	20
30—40	20
40—50	32
50—60	14
60—70	14

Or

(किंवा)

What is mean deviation from mean ? Explain its importance.

रमंतर माध्यापासून माध्य विचलन काढणे म्हणजे काय ? त्याचे महत्व स्पष्ट करा.

P.T.O.

4. Find out the rank correlation coefficient from the following data :
 निम्नलिखित आंकड़ों से रैंक सहसंबंध गुणांक ज्ञात करें :

X	Y
75	120
88	134
92	150
70	115
60	110
80	140
85	134
70	100

Or
(किंवा)

State the meaning of mean deviation from median and give its significance.
 मध्यम विचलन से माध्यमन से माध्यम विचलन का अर्थ स्पष्ट करके महत्व स्पष्ट करें।

5. Attempt any two questions :

(i) Calculate the rank correlation coefficient from the following data :

खुलेरैंक सहसंबंध गुणांक ज्ञात करें :

X	Y
1	1
7	1
6	3
1	4
1	6
2	7
5	5

(ii) Calculate mean deviation by mode and its coefficient from the following data :
 निम्नलिखित आंकड़ों से मोड द्वारा मध्यम विचलन व सहसंबंध गुणांक ज्ञात करें।

X
5
7
6
5
4
3
4
6
1
6

(iii) Regression line प्रतिपद्यमान रेखा

(iv) Coefficient of variation विचलन गुणांक

This question paper contains 3 printed pages!

LB—98—2024

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2024

ECONOMICS

Paper VII (Comp.)

(Macro Economics-II)

(Monday, 08-04-2024)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Maximum Marks—50

Time—Two Hours

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Explain the leakages in the investment multiplier. 10

गुंतवणूक गुणकाच्या गळती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Define acceleration principle and explain the theory of acceleration principle.

प्रवेग तत्वाची व्याख्या सांगा आणि प्रवेग तत्वाचे सिद्धांत स्पष्ट करा.

P.T.O

X314Y4DCF2CX314Y4DCF2CX314Y4DCF2CX314Y4DCF2C

2. Discuss on the limitations of acceleration principle. 10
 प्रवेग तत्वाच्या मर्यादांवर चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Explain the Ricardian theory of international trade.

रिकाडोचे अंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे सिद्धांत स्पष्ट करा.

3. Explain the functions of Central Bank. 10
 केंद्रीय बँकेची कार्ये स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Discuss on the credit creation of commercial bank

व्यापारी बँकेची पत निर्मातीवर चर्चा करा

4. What is meant by business cycle ? Explain its features. 10
 व्यापार चक्र म्हणजे काय ? त्याचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the importance of International Trade.

अंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे महत्त्व स्पष्ट करा

5. Write short notes on (any two) : 10

(i) Investment multiplier

(ii) Function of commercial bank

(iii) Types of business cycle

(iv) Acceleration principle.

धोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

(i) गुंतवणूक गुणक

(ii) व्यापारी बँकेची कार्ये

(iii) व्यापार चक्राचे प्रकार

(iv) प्रवेग तत्व.

This question paper contains 5 printed pages|

LB—145—2024

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2024

ECONOMICS (Opt.)

Paper—VIII

(Quantitative Techniques—II)

(Friday, 12-04-2024)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—50

N.B. :- (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Use of calculator is permitted.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) गणकयंत्र वापरस परवानगी आहे.

1. What is skewness ? State tests of skewness. 10

असममिती म्हणजे काय ? असममितीच्या चाचण्या सांगा.

Or

(किंवा)

Calculate the Karl Pearson's coefficient of skewness from the following data :

x	f
4	2
8	5
12	7

P.T.O.

16	10
20	14
24	6
28	1

खालील माहितीवरून कार्ल पियरसन यांचा असममिती गुणांक काढा :

x	f
4	2
8	5
12	7
16	10
20	14
24	6
28	1

2. Explain the meaning of moments and state the importance of moments. 10
परिबलाचा अर्थ सांगून परिबलाचे महत्त्व सांगा.

Or

(किंवा)

Find the four moments from the following data :

x	f
10	2
20	3
30	5
40	9
50	6
60	4
70	1

WT

(3)

LB—145—2024

खालील माहितीवरून चार परिवल काढा :

x	f
10	2
20	3
30	5
40	9
50	6
60	4
70	1

10

3. Write a short note on Kurtosis.

वाशिंडता यावर संक्षिप्त टीप लिहा.

Or

(किंवा)

Find the straight line trend by least square method based on the following

data :

Year :	2011	2012	2013	2014	2015
Production :	70	80	82	90	92

खालील माहितीच्या आधारे न्यूनतम वर्ग पद्धतीने सरळ रेषाव कल माहित करा :

वर्ष :	2011	2012	2013	2014	2015
उत्पादन :	70	80	82	90	92

explain the components of time series.

10

खालील घटक स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

using family budget method from the following data :

Commodity	Weight	Price	
		Year 2005	Year 2008
A	4	1	5
B	2	1	4
C	5	1	6
D	2	2	3

माहिती वापरून कुटुंबाच्या अर्थसंरचनेत बदल होण्याचे कारण निदेशांक काढा :

वस्तू	भार	किंमत	
		वर्ष 2005	वर्ष 2008
A	4	1	5
B	3	1	4
C	5	1	6
D	2	2	3

WT

(5)

LB-145-2024

5. Attempt any two of the following :

10

(i) Use of index number

(ii) Problems in the construction of index number

(iii) Calculate the Bowley's coefficient skewness based on the following data :

X : 5 10 15 20 25 30

F : 2 7 10 12 6 3

(iv) Find the four year trend value using moving average method from the following data :

Year : 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008

Production : 80 84 88 90 86 92 94 96

खालीलपैकी कोणतेही दोन सोडवा :

(i) निर्देशकांचा उपयोग

(ii) निर्देशकांच्या रचनेतील समस्या

(iii) खालील माहितीच्या आधारे बाबले यांचा समाप्त पूर्णांक काढा :

X : 5 10 15 20 25 30

F : 2 7 10 12 6 3

(iv) खालील माहितीच्या आधारे सरकतमध्ये पद्धतीने चार वर्षांचे कृत मूल्य काढा :

वर्ष : 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008

उत्पादन : 80 84 88 90 86 92 94 96

LB-145-2024

5

B-36-20. This question paper contains 2 printed pages|

LB-51-2024

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2024

ECONOMICS

Paper-IX

(History of Economic Thoughts)

(Friday, 05-04-2024)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—50

N.B. :- (i) Solve all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. What is Mercantilism ? Explain the causes of rise of mercantilism. 10

व्यापारवाद म्हणजे काय ? व्यापारवादाच्या उदयाची कारणे स्पष्ट करा.

Or/किंवा

Explain David Ricardo's theory of value.

डेव्हिड रिकार्डोचा मूल्य सिद्धांत स्पष्ट करा.

2. State the advantages and disadvantages of division of labour. 10

श्रमविभागणीचे फायदे आणि तोटे सांगा.

Or/किंवा

Explain the stage of economics development of Fredrich List.

फ्रेडरिक लिस्ट यांच्या आर्थिक विकासाच्या अवस्था स्पष्ट करा.

P.T.O.

WT

(2)

LB-51

3. Explain the Thomas Malthus's theory of population.

थॉमस माल्थसचा लोकसंख्या सिद्धांत स्पष्ट करा.

Or/किंवा

Explain the role of time in price determination.

किंमत निश्चितीत वेळेची भूमिका स्पष्ट करा.

4. Explain the views on economics welfare of A.C. Pigou.

ए.सी. पिगू यांचे आर्थिक कल्याणविषयक विचार स्पष्ट करा.

Or/किंवा

What is the mercantilism ? Explain the main features of it.

निसर्गवाद म्हणजे काय ? निसर्गवादाचे प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

5. Write short notes on any two of the following :

(a) External Economics

(b) Ricardo's thought on wages

(c) Crisis of capitalism

(d) Schumpeter's theory of Innovation.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

(क) बाह्य मितव्ययता

(ब) रिकार्डोचे वेतनविषयक विचार

(क) भांडवलशाहीचे अरिष्ट

(ड) शुम्पीटरचा नवप्रवर्तनाचा सिद्धांत.

LB—51—2024

2

X314Y4EB840X314Y4EB840X314Y4EB840X314Y4EB840

This question paper contains 3 printed pages]

LB—91—2024

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2024

ECONOMICS

Paper X

(Indian Economy)

(Monday, 8-4-2024)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

N.B. :- (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. What is the Mixed Economy ? Explain the merits and demerits of Mixed Economy. 10

मिश्र अर्थव्यवस्था म्हणजे काय ? मिश्र अर्थव्यवस्थेचे गुण-दोष स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the reasons for Farmers Suicide.

शेतकरी आत्महत्येची कारणे सांगा.

P.T.O.

2. Explain the role of agriculture sector in economic development of India. 10

भारताच्या आर्थिक विकासात कृषी क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is the Human Development ? Explain the components of Human Development Index.

मानव विकास म्हणजे काय ? मानव विकास निर्देशांकाचे घटक स्पष्ट करा.

3. State the need and objectives of Economic Planning. 10

आर्थिक नियोजनाची आवश्यकता व उद्दिष्टे सांगा.

Or

(किंवा)

What is Globalization ? Explain the impacts of globalization on Indian economy.

जागतिकीकरण म्हणजे काय ? जागतिकीकरणाचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम स्पष्ट करा.

4. What is Unemployment ? Explain the causes of unemployment. 10

बेकारी म्हणजे काय ? बेकारीची कारणे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the objectives and structure of Niti Aayog.

निती आयोगाची उद्दिष्टे व रचना स्पष्ट करा.

This question paper contains 3 printed pages

LB—91—2024

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2024

ECONOMICS

Paper X

(Indian Economy)

(Monday, 8-4-2024)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. What is the Mixed Economy ? Explain the merits and demerits of Mixed Economy. 10

मिश्र अर्थव्यवस्था म्हणजे काय ? मिश्र अर्थव्यवस्थेचे गुण-दोष स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the reasons for Farmers Suicide.

शेतकरी आत्महत्येची कारणे सांगा.

P.T.O

2. Explain the role of agriculture sector in economic development of India. 10

भारताच्या आर्थिक विकासात कृषी क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is the Human Development ? Explain the components of Human Development Index.

मानव विकास म्हणजे काय ? मानव विकास निर्देशांकाने घटक स्पष्ट करा.

3. State the need and objectives of Economic Planning. 10

आर्थिक नियोजनाची आवश्यकता व उद्देश्ये सांगा.

Or

(किंवा)

What is Globalization ? Explain the impacts of globalization on Indian economy.

जागतिकीकरण म्हणजे काय ? जागतिकीकरणाचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम स्पष्ट करा.

4. What is Unemployment ? Explain the causes of unemployment. 10

वेकारी म्हणजे काय ? वेकारीची कारणे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the objectives and structure of Niti Aayog.

निली आयोगाची उद्देश्ये व रचना स्पष्ट करा.

5. Write short notes on (any two) :

(i) Energy

(ii) Health

(iii) Foreign Direct Investment

(iv) 12th Five Year Plan.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोनवर) :

(i) ऊर्जा

(ii) आरोग्य

(iii) प्रत्यक्ष विदेशी गुंतवणूक

(iv) 12वी पंचवार्षिक योजना

This question paper contains 3 printed pages]

LA—48—2024

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Third Year) (Sixth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2024

ECONOMICS

Paper—XI

(History of Economic Thoughts)

(Saturday, 13-04-2024)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—50

Note :— (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Explain the Drain theory of Dadabhai Naoroji. 10

दडबाई नाओजीच्या 'सिद्धांत' स्पष्ट करा.

P.T.O

WT

(2)

LA—48—2024

Or

(किंवा)

Explain Amartya Sen's views on poverty and welfare.

अमर्त्य सेन यांचे दारिद्र्य व कल्याणविषयक विचार स्पष्ट करा.

2. State Kautilya's views on wealth. 10

कौटिल्याचे संपत्तीविषयक विचार सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the main economic ideas of Yashwantrao Chavan.

यशवंतराव चव्हाण यांचे मुख्य आर्थिक विचार स्पष्ट करा.

3. Explain the main economic ideas of Rajarshi Shahu. 10

राजर्षी शाहू यांचे मुख्य आर्थिक विचार स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain Dr. Babasahed Ambedkar's concept of problem of Indian Rupee.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची भारतीय रुपयाचा प्रश्न संकल्पना स्पष्ट करा.

4. Explain Mahatma Phule's views on agriculture. 10

महात्मा फुले यांचे कृषीविषयक विचार स्पष्ट करा.

WT

(3)

LA—48—2024

Or

(किंवा)

Explain the main economic ideas of Shankarrao Chavan.

शंकरराव चव्हाण यांचे मुख्य आर्थिक विचार स्पष्ट करा.

5. Write short notes on (any two) : 10

(i) Role of government in economic development

(ii) Measurement of Indian National Income

(iii) Kautilya's views on Social Welfare

(iv) Poverty Alleviation

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)

(i) आर्थिक विकासात शासनाची भूमिका

(ii) भारतीय राष्ट्रीय उत्पन्नाचे प्रोजेक्शन

(iii) कौटिल्याचे सामाजिक कल्याणविषयक विचार

(iv) दारिद्र्य निर्मूलन

LA—48—2024

3

This question paper contains 3 printed pages]

LA—63—2024

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Third Year) (Sixth Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2024

ECONOMICS

Paper XII (Compulsory)

(Public Finance)

(Tuesday, 16-4-2024)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. What is Fiscal Policy ? State its objectives. 10

राजकोषीय धोरण म्हणजे काय ? त्याची उद्दिष्टे सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the sources of public debt.

सार्वजनिक कर्जाचे स्रोत स्पष्ट करा.

P.T.O.

WT

(2)

LA—63—2024

2. Illustrate the functions of Finance Commission.

10

वित्त आयोगाच्या कार्याचे वर्णन करा.

Or

(किंवा)

Explain the scope of Public Finance.

सार्वजनिक आय-व्ययाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

3. What is Budget ? State the types of Budget.

10

अंदाजपत्रक म्हणजे काय ? अंदाजपत्रकाचे प्रकार स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the concepts of impact of Tax and incidence of Tax.

कराचा प्रभाव आणि कराचा संकलनाचा स्पष्ट करा.

4. Explain the Financial Relation between State and Center in India.

10

राज्यातील केंद्र आणि राज्यातील वित्तीय संबंध स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the causes of rising public expenditure.

सार्वजनिक खर्च वाढीची कारणे सांगा.

WT

(3)

LA—63

5. Write short notes on (any two) :

(i) Fiscal Imbalance

(ii) Direct Tax

(iii) Importance of Budget

(iv) Deficit Financing.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

(i) वित्तीय असमतोल

(ii) प्रत्यक्ष कर

(iii) अंदाजपत्रकाचे महत्त्व

(iv) तुटोचा अर्थभरणा.

LA—63—2024

3